

Rakennusjärjestys

UTSJOEN KUNTA

KOOSTE JA VASTINEET LUONNOSVAIHEEN LAUSUNNOISTA
JA MIELIPITEISTÄ

Sisällys

1. Saapuneet lausunnot.....	3
2. Saapuneet mielipiteet	3
3. Fingrid Oyj.....	3
3.1 Tiivistelmä lausunnon sisällöstä ja vastineet	3
4. Lapin pelastuslaitos	4
4.1 Tiivistelmä lausunnon sisällöstä ja vastineet	4
5. Lupa- ja valvontavirasto	4
5.1 Tiivistelmä lausunnon sisällöstä ja vastineet	4
6. Paliskuntain yhdistys.....	10
6.1 Tiivistelmä lausunnon sisällöstä ja vastineet	10
7. Inergia Oy.....	12
7.1 Tiivistelmä lausunnon sisällöstä ja vastineet	12
8. Saamelaismuseum Siida	14
8.1 Tiivistelmä lausunnon sisällöstä ja vastineet	14

1. Saapuneet lausunnot

- Fingrid Oyj 3.8.2026
- Lapin liitto 6.8.2026 (ei lausuttavaa)
- Lapin pelastuslaitos 16.7.2026
- Lupa- ja valvontavirasto 28.7.2026
- Paliskuntain yhdistys 7.8.2026
- Inergia 15.7.2026
- Saamelaismuseo Siida 7.8.2026

2. Saapuneet mielipiteet

- Ei saapuneita mielipiteitä

3. Fingrid Oyj

3.1 Tiivistelmä lausunnon sisällöstä ja vastineet

Lausunnossa todetaan, että rakennusjärjestyksessä kohdassa 7.4 § ei tulisi esittää kantaverkon voimajohtoja koskevia kiinteitä vähimmäisetäisyyksiä, koska voimajohtoalueiden ja rakennusrajoitusalueiden leveydet vaihtelevat tapauskohtaisesti. Rakentajan tulee aina selvittää voimajohtoa koskevat rajoitteet johdon omistajalta, ja Fingridin kantaverkon johtojen osalta pyytää risteämälausunto.

Lisäksi lausunnossa suositellaan, että kantaverkon suurjännitejohdot erotetaan tekstissä pien- ja keskijänniteverkoista, koska niiden tekniset ominaisuudet ja oikeusvaikutukset poikkeavat merkittävästi toisistaan.

Lausunnon mukaan viittaus jakeluverkon haltijan suostumukseen ei sovellu kantaverkon voimajohtoihin ja voi johtaa virheellisiin tulkintoihin. Myös käytettyä terminologiaa (esim. voimalinja, sähköjohto, suurjännitejohto) tulisi yhtenäistää ja selkeyttää.

Vastine:

Huomioitu rakennusjärjestyksen ehdotukseen ja tarvittavat korjaukset tehty. Rakennusjärjestyksen luettavuuden vuoksi lausunnossa esitettyjä huomioita tiivistetty ehdotukseen.

4. Lapin pelastuslaitos

4.1 Tiivistelmä lausunnon sisällöstä ja vastineet

Lausunnossa Lapin pelastuslaitos huomauttaa, että vesihuollon järjestämiseen liittyen Utsjoen kunnan tulee varmistaa riittävä sammutusveden saanti huomioiden kunnan aluekohtaiset ominaisuudet. Jos/kun kunnan alueelle kaavoitetaan alueita teollisuudelle ja/tai matkailulle, tulee kyseisen alueen vesihuollon mitoituksessa huomioida mahdolliset automaattisen sammutuslaitteiston vesilähteelle asetetut vaatimukset.

Vastine:

Utsjoen kunnan vesihuollon järjestämistä ja kaavoitusta ei voi rakentamislain mukaan käsitellä rakennusjärjestyksessä.

5. Lupa- ja valvontavirasto

5.1 Tiivistelmä lausunnon sisällöstä ja vastineet

Kappaleessa 1.5 § olisi hyvä tarkentaa arvokkaan ympäristön määritelmää tai viitata rakennusjärjestyksen kohtaan, jossa tässä kappaleessa mainittu arvokas ympäristö on määriteltä tarkemmin. Lisäksi Lupa- ja valvontavirasto (LVV) toteaa, että samassa kohtaa rakennushankkeen sijasta tulisi käyttää termiä rakentamishanke (mm. RakL 42 ja 48 §).

Vastine:

Rakennusjärjestyksen laadintatyöryhmän näkemyksen mukaan arvokkaan ympäristön täsmällinen ja yksityiskohtainen määrittely on haastavaa. Tämän vuoksi tapauskohtainen arviointi on tarkoituksenmukaisempi ratkaisu, sillä se jättää viranomaiselle tarvittavaa harkintavaltaa. Tarkkaan määrittelyyn liittyy riski siitä, että määritelmän piiriin kuuluvat alueet muuttuvat, lisääntyvät tai poistuvat. Tällöin rakennusjärjestyksen määräys voisi muodostua ristiriitaiseksi, harhaanjohtavaksi tai vanhentuneeksi. Rakennusjärjestyksessä käytetty määritelmä vastaa lisäksi rakentamislain 42 §:n 3 momentin säännöstä. Tarvittaessa rakennusvalvonta pyytää lausuntoja tapauskohtaisen arvioinnin tueksi.

Termi rakentamishanke on korjattu rakennusjärjestyksen ehdotukseen.

Arvokasta ympäristöä määriteltäessä rakennusjärjestyksessä olisi hyvä huomioida Kuntaliiton mallirakennusjärjestyksen huomio: Rakennettaessa uudis- tai lisärakennus sellaiselle tontille (rakennuspaikalle), jonka asemakaava on ollut voimassa yli 13 vuotta, on selvitettävä tontin (rakennuspaikan) mahdolliset kulttuuriarvot. Lisäksi lupa- ja valvontavirasto esittää, että rakennusjärjestyksessä tuotaisiin selkeästi ilmi, että rakentamislupa tarvitaan myös korjaus- tai muutostyöhön, jolla muutetaan kaavan tai lain nojalla suojeltua taikka historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokasta rakennusta tavalla, jolla on vaikutusta rakennuksen suojeltavalle tai rakennustaiteelliselle arvolle.

Vastine:

Yli 13 vuotta vanha asemakaava ja silloin tulevat edellytykset on rakentamislain pykälässä 56 §. Työryhmän näkemyksen mukaan rakennusjärjestyksessä ei ole tarpeen toistaa liikaa asioista, jotka ovat jo rakentamislainsäädännössä ja rakentamismääräyskokoelmassa. Rakentamisluvan tarve suojeltuihin, historiallisiin tai rakennustaiteellisesti arvokkaisiin kohteisiin on rakentamislain 42 §:ssä sekä rakennusjärjestyksen luonnoksen kohdassa 7 §.

LVV toteaa lausunnossa, että rakennusjärjestyksen luonnoksen kohtaa 2.1 § tulisi tarkentaa, että rakennuspaikalla ei saa olla tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa.

Vastine:

Tarkennettu rakennusjärjestyksen ehdotukseen

LVV:n lausunnon mukaan luonnoksen kohdassa 2.2 § sallittu rakennusoikeus 700 m² kaavoitetun alueen ulkopuolella on suuri verrattuna esimerkiksi tyyppillisesti yleis- ja asemakaavoissa osoitettuihin rakennusoikeuksiin. Kohdassa ei myöskään ole eritelty rakennusoikeutta esimerkiksi käyttötarkoituksen mukaan.

Vastine:

Utsjoen kunnan yksityisessä omistuksessa olevat kiinteistöt ovat suurimmaksi osaksi kaavoitettu, pois lukien luonnon suojelualueet (esim. Natura-alueet). Rakennusjärjestyksen luonnoksen mukaan rakennusoikeus on 20 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 700 m². 700 m² kerrosalan rakentaminen vaatii siis vähintään lähes 3600 m² rakennuspaikan, jolloin rakennuspaikan tulee olla melko suuri. Rakennuspaikan minimipinta-ala on luonnoksen ja ehdotuksen mukaan oltava

2000 m². Työryhmän näkemyksen mukaan 700 m² rakennusoikeus ei ole yleisesti liian suuri eikä sitä ole tarpeen eritellä käyttötarkoituksen mukaan. Merkittävimmissä ja mittavimmissa hankkeissa rakennuspaikka huomioiden, rakennusvalvontaviranomainen voi käyttää tapauskohtaisesti suunnittelutarveharkintaa, jolloin rakentamisen edellytykset tulevat rakentamislain 46 §:n mukaan.

LVV:n näkemyksen mukaan kohdassa 3.1 § tulisi huomioida tulvan vaaran lisäksi myös rakentamislain säädetty sortuman tai vyörymän vaara (RakL 45.1 §:n 2) kohta).

Vastine:

Huomioitu rakennusjärjestyksen ehdotukseen.

LVV:n lausunnon mukaan luonnoksen kohdassa 3.3 § sallittu rakennusoikeus 700 m² pysyvään asumiseen tarkoitettulla asuinrakennuspaikalla ranta-alueella ja rantavyöhykkeelläulkopuolella on erittäin suuri verrattuna esimerkiksi tyypillisesti yleis- ja asemakaavoissa osoitettuihin rakennusoikeuksiin.

Vastine:

Utsjoen kunnan yksityisessä omistuksessa olevat kiinteistöt ranta-alueilla ja rantavyöhykkeillä ovat suurimmaksi osaksi kaavoitettu, pois lukien luonnon suojelualueet (esim. Natura-alueet). Rakennusjärjestyksen luonnoksen mukaan rakennusoikeus on 20 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 700 m². 700 m² kerrosalan rakentaminen vaatii siis vähintään lähes 3600 m² rakennuspaikan, jolloin rakennuspaikan tulee olla melko suuri. Rakennuspaikan minimipinta-ala on luonnoksen ja ehdotuksen mukaan oltava 2000 m². Työryhmän näkemyksen mukaan 700 m² rakennusoikeus ei ole yleisesti liian suuri. Pysyvään asumiseen liittyy usein tarvetta rakennuksille esimerkiksi luontaiselinkeinojen harjoittamista varten. Merkittävimmissä ja mittavimmissa hankkeissa rakennuspaikka huomioiden, rakennusvalvontaviranomainen voi käyttää tapauskohtaisesti suunnittelutarveharkintaa, jolloin rakentamisen edellytykset tulevat rakentamislain 46 §:n mukaan.

LVV:n lausunnon mukaan luonnoksen kohdassa 3.4 § sallittu 500 m² muilla rakennuspaikoilla ranta-alueella ja rantavyöhykkeelläulkopuolella on suuri verrattuna esimerkiksi tyypillisesti yleis- ja asemakaavoissa osoitettuihin rakennusoikeuksiin.

Vastine:

Utsjoen kunnan yksityisessä omistuksessa olevat kiinteistöt ranta-alueilla ja rantavyöhykkeillä ovat suurimmaksi osaksi kaavoitettu, pois lukien luonnon suojelualueet (esim. Natura-alueet). Luonnoksen kohdassa 3.4 § on, että rakennusoikeus on 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 500 m². 500 m² kerrosalan rakentaminen vaatii siis vähintään 5000 m² rakennuspaikan, joka on varsin suuri. Rakennuspaikan minimipinta-ala on luonnoksen mukaan 2000 m². Työryhmän näkemyksen mukaan 500 m² rakennusoikeus ei ole yleisesti liian suuri. Merkittävimmissä ja mittavimmissa hankkeissa rakennuspaikka huomioiden, rakennusvalvontaviranomainen voi käyttää tapauskohtaisesti suunnittelutarveharkintaa, jolloin rakentamisen edellytykset tulevat rakentamislain 46 §:n mukaan.

Lausunnossa LVV katsoo, että kohdissa 3.6 § ja 4.9 § olevan etäisyysvaatimuksen (50 m) tulisi koskea myös luonnontilaisia lähteitä, jotka ovat vesilain 2 luvun 11 §:n nojalla suojeltuja pienvesiluontotyyppejä.

Vastine:

Huomioitu ja lisätty rakennusjärjestyksen ehdotukseen.

LVV:n lausunnon mukaan luonnoksen kohdissa 4.2 § ja 4.6 § sallitut alle 10 m²:n rakenelman tai katoksen sijoittaminen asemakaavassa määrätyn rakennusalan rajan yli ei tulisi sallia. LVV:n käsityksen mukaan edelliset ratkaisut tarkoittaisivat sitä, että rakennusjärjestyksellä ohitettaisiin kaavassa osoitettu rakentamisen sijoittumisen ohjaus. LVV katsoo, että vaikka rakennuskohteelle ei tarvittaisi rakentamislupaa, ei se voi tarkoittaa muun sääntelyn ohittamista. Esimerkiksi AKL 58 §:n mukaan rakennuskohdetta ei saa rakentaa vastoin asemakaavaa. Rakentaminen vastoin asemakaavaa edellyttää poikkeamista AKL 58 §:n mukaisesta rakentamisrajoituksesta. Tarve poikkeamiselle voi siis syntyä myös tilanteissa, joissa rakentamislupaa ei tarvita.

Vastine:

Alle 10 m²:n rakennelman sallittavuus rakennusalan ulkopuolelle koskee luonnoksessa alle 10 m²:n rakennelmia tai katoksia, ei rakennuksia. Tarkoituksena ei ole ohittaa kaavamääräyksiä, vaan selkeyttää rakennelman ja rakennuksen ero rakennusjärjestyksessä. Rakennelman määrittelmä on luonnoksen kohdassa 1.6 §. Rakennelmiksi luokitellaan luonnoksen määritelmän mukaan kevytrakenteiset, lämmöneristämättömät ja siirtokelpoiset rakennuskohteet kuten pienet alle 10 m²:n ja alle 4 m korkeat vajat, kasvihuoneet, leikkimökit, jätesuojat sekä laitteet kuten

puistomuuntamot ja vastaavat yhdyskuntatekniset laitteet. Määritelmää isommat tai varustellummat rakennuskohteet olisivat siis rakennuksia, joita koskee mm. kaavassa annetut rakennuksia koskevat määräykset. Voimassa olevissa kaavoissa voi olla on esimerkiksi sallittu enintään 3 rakennuksen rakentaminen. Työryhmän näkymyksen mukaan luonnoksessa rakennelmiksi määriteltujen kohteiden tulkitseminen rakennukseksi (esimerkiksi alle 10 m² leikkimökki tai jätesuoja) olisi kohtuunta ja tarpeetonta. Rakentamislain 17 §:n mukaan rakennusjärjestyksen määräykset eivät saa olla kiinteistönomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuuttomia.

LVV ohjeistaa tarkentamaan kohdassa 6 § esitetyn yleisörakennelman osalta, että rakentamislupa tarkoittaa yleisörakennelmaa, jota voi käyttää yhtä aikaa vähintään viisi luonnollista henkilöä lukuun ottamatta enintään kolme kuukautta paikallaan pidettävää tapahtumarakennetta.

Vastine:

Tarkennettu rakennusjärjestyksen ehdotukseen

LVV toteaa kohdassa 6.1 § olevan taulukon olevan epäselvä ja ristiriitainen rakentamislakiin nähden.

Vastine:

Taulukon muotoiluasetukset korjattu selkeämmäksi ehdotukseen. Huomatut kaksi ristiriitaisuutta siilojen ja liikuteltavien laitteiden osalta korjattu ehdotukseen.

Lausunnossaan LVV suosittelee pohtimaan luonnoksen kohtaa 6.4 §, että olisiko rakennusjärjestyksessä hyvä tuoda esille, että ilmalämpöpumpun sijoittamisessa ja kiinnittämisessä rakennuksen rakenteisiin tulee huomioida naapurustoon mahdollisesti aiheutuva värinä, runkomelu ja ulkoapäin tunkeutuva meluvaikutus. Myöskään ilmalämpöpumpun kondenssivesistä ei saa aiheutua haittaa rakenteille eikä ympäristölle.

Vastine:

Rakentamislaki ja mm. Ympäristöministeriön asetukset rakennuksen ääniympäristöstä (796/2017) sekä rakennusten kosteusteknisestä toimivuudesta (782/2017) antavat vaatimuksia ja määräyksiä kosteustekniselle toimivuudelle, ääniympäristöstä sekä melun- ja värinätorjunnalle. Työryhmän näkemyksen mukaan rakennusjärjestyksessä ei ole tarpeen toistaa liikaa asioita, jotka ovat jo rakentamislaisissa tai

rakentamismääräyskokoelmassa. Lisäksi meluhaitat kuuluvat usein ympäristösuojeluviranomaisen toimivaltaan.

LVV muistuttaa lausunnossaan luonnoksen kohtaa 6.6 §, että LVV:lle tulee tehdä vesilain (Vesilaki 587/2011, 2 luku 15 §) mukainen kirjallinen ilmoitus mm. vesialueen ruoppauksista, vesistön alituksista, ja maa-aineksen ottamisesta vesistön pohjasta. Muusta kuin vähäisestä ojituksesta tulee tehdä ojitusilmoitus vesilain 5 luvun 6 §:n mukaisesti.

Vastine:

Vesilain mukaisesta luvan tarpeesta lisätty rakennusjärjestyksen ehdotuksen kohtaan 6.6 §.

Luonnoksen kohtaan 7.2 § LVV katsoo , että tilanteessa, jossa rakennuspaikan tai ympäröivän alueen maaperä on pilaantunut tai sen epäillään pilaantuneen, maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve on arvioitava.

Vastine:

Pilaantunutta maaperää koskevat asiat huomioitu ja tarkennettu rakennusjärjestyksen ehdotukseen lausunnon mukaisesti kohdassa 7.2 §.

Luonnoksen kohdasta 8.4 § LVV katsoo, että jo rakentamisen yhteydessä tulee järjestää kiinteistön jätehuollon edellyttämät tilat ja rakennelmat.

Vastine:

Viitauksia jäteasetukseen lisätty rakennusjärjestyksen ehdotukseen kohtaan 8.4 § lausunnon mukaisesti.

Lukuun 9 § luonnoksessa LVV pyytää huomioimaan, että rakennus- ja purkujätteet tulee ensisijaisesti hyödyntää materiaalina tai muutoin jätelain etusijajärjestyksen mukaisesti. Rakennushankkeesta vastaavan tulee suunnitella purkutytöt siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän, käyttökelpoiset rakennusosat ja materiaalit otetaan talteen uudelleenkäyttöä varten ja niiden hyödyntämiskohteet selvitetään etukäteen.

Purkamista koskevassa lupahakemuksessa tai ilmoituksessa on esitettävä tiedot syntyvistä jätteistä, niiden lajittelusta sekä vaarallisten jätteiden käsittelystä. Tarvittaessa on myös selvitettävä rakennuspaikan mahdollinen maaperän pilaantuneisuus. Laajemmissa purkukohteissa tulee laatia purkusuunnitelma, jossa esitetään purkutyön turvallisuusjärjestelyt, jätteiden lajittelu, hyödyntäminen ja käsittely sekä mahdolliset vaaralliset materiaalit, kuten asbesti.

Purkujätteet on kerättävä erikseen säädösten mukaisesti, ja ennen loppukatselmusta rakennusvalvonnalle on toimitettava selvitys jätteiden toteutuneesta käsittelystä. Jätteitä saa kuljettaa vain jätehuoltorekisteriin hyväksytty toimija, ja kuljetuksissa on noudatettava siirtoasiakirjavelvoitetta sekä säilytettävä asiakirjat lain edellyttämällä tavalla.

Vastine:

Rakentamislaisissa, maankäyttö- ja rakennusasetuksessa sekä mm. asetuksessa rakentamista koskevista suunnitelmista ja selvityksistä (216/2015, 14 §) ja asetuksessa purkumateriaali- ja rakennusjätteselvityksestä (1089/2024) säädetään rakennuksen purkamiseen liittyvistä menettelyistä, määräyksistä ja vaadittavista selvityksistä. Työryhmän näkemyksen mukaan rakennusjärjestyksessä ei ole tarpeen toistaa laajasti sellaisia määräyksiä, joista säädetään jo rakentamislaisissa ja rakentamista koskevissa asetuksissa.

Lisäksi jätelain mukaiset asiat kuuluvat ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan.

6. Paliskuntain yhdistys

6.1 Tiivistelmä lausunnon sisällöstä ja vastineet

Paliskuntain yhdistyksen lausunnon mukaan Utsjoen kunnan myymien ja vuokraamien tonttien luovutusasiakirjoissa tulisi olla maininta tontin sijaitsemisesta poronhoitoalueella ja erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella tai saamelaisten kotiseutualueella. Alue on pääasiallisesti erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettua aluetta, jolla olevaa valtion maata ei saa käyttää siten, että siitä aiheutuu poronhoidolle huomattavaa haittaa.

Vastine:

Tonttien luovutusasiakirjat ja valtion maiden käyttö eivät liity kunnan rakennusjärjestykseen eikä niistä kuulu antaa määräyksiä tai mainintoja rakennusjärjestyksessä.

Paliskuntain yhdistyksen lausunnon mukaan rakennuspaikkojen sijoittelun osalta kaavan yleismääräykseen tulisi lisätä määräys: "Rakennettaessa poronhoitoalueella on huomioitava poronhoitolain 3 §:n takaama porojen vapaa laidunnusoikeus." Kaavamääräyksissä tulee ottaa huomioon, että PHL 31 §:n mukaan muualla kuin saamelaisten kotiseutualueella poroja on hoidettava siten, etteivät ne pääse puutarhoihin, vakinaisten asuntojen pihoihin tai muille erityiseen käyttöön otetulle alueille. Kaavoitettaessa poronhoitoalueella, tulee pyytää kyseiseltä paliskunnalta/paliskunnilta lausunto kaavoituksen eri vaiheissa sekä huomioida PHL53§ mukainen neuvotteluvollisuus.

Vastine:

Kaavamääräyksiä ja kaavojen laatimiseen liittyviä menettelyä ei käsitellä rakennusjärjestyksessä.

Lausunnon mukaan rakennusjärjestyksen luonnoksessa kohdassa 4.9 § koskien eläinsuojien ja –tarhojen sijoittamista määrätään, että "Kyseisten alueiden lisäksi myös porotarhojen rakentaminen asemakaava-alueilla on kielletty, ellei aluetta ole nimenomaan osoitettu tähän käyttötarkoitukseen". Poroaitojen ja -tarhojen rakentaminen asemakaava-alueella tulisi olla sallittua ilman erikseen osoitettua käyttötarkoitusta, sillä voi olla mahdollista, että asemakaava-alueilla on jo olemassa porotarhoja. Paliskunnilla voi olla myös tarpeen rakentaa aitoja, siirrettäviä tai kiinteitä, porojen keräämiseen ja siirtämiseen tietyiltä alueilta.

Vastine:

Määräyksen tarkoituksena on selventää, että asemakaavan tonttia tulee käyttää kaavassa osoitetun tarkoituksen mukaisesti sekä ennalta ehkäistä mahdollisia naapurihaittoja. Kielto ei koske niitä tarhoja, jotka on rakennettu ennen määräyksen tai kaavan voimaantuloa. Yksittäisten porojen hetkittäinen pitäminen ei katsota porojen tarhaamiseksi.

7. Inergia Oy

7.1 Tiivistelmä lausunnon sisällöstä ja vastineet

Inergia Oy toteaa lausunnossaan, että rakennusjärjestysehdotus on kokonaisuutena hyvin valmisteltu ja ajantasainen. Rakennusjärjestys tukee kestävästä rakentamisesta, ympäristöarvojen huomioimista sekä hyvän elinympäristön toteutumista. Inergia esittää kuitenkin joitain seuraavia täsmennyksiä yhdyskuntateknisen infrastruktuurin, huoltovarmuuden ja kestävästä maankäytön näkökulmista.

Lausunnossa Inergia Oy:n mukaan rakennusjärjestyksen tavoitteisiin tulisi lisätä mm. kuntastrategian tavoitteita tukeva näkökulma kestävästä maankäyttöön, elinvoimaan ja huoltovarmuuteen. Rakentamista koskevien ratkaisujen tulisi mahdollisuuksien mukaan tukeutua olemassa olevaan yhdyskuntatekniseen infrastruktuuriin. Rakennushankkeita arvioitaessa olisi tarkoituksenmukaista tarkastella vaihtoehtoja kokonaisuutena huomioiden muun muassa kustannukset, toimivuus, huoltovarmuus ja pitkäaikaisvaikutukset. Inergian näkemyksen mukaan rakennusjärjestyksen tulisi edistää energiajärjestelmien kokonaistehokkuutta ja yhdyskuntarakenteen kannalta kestävästä kehitystä teknologianeutraalisti. Energiatehokkuutta arvioitaessa ei tulisi lausunnon mukaan tukeutua yksinomaan yksittäisiin laskennallisiin tunnuslukuihin, vaan huomioida myös järjestelmätason vaikutukset. Rakennusjärjestyksessä käsitellään useita yksittäisiä energiaratkaisuja, minkä vuoksi myös alueellisen kaukolämpöverkon hyödyntämismahdollisuuden arviointi olisi perusteltua.

Vastine:

Rakentamisluvan myöntämisen edellytykset ja rakennukselle asetetut vaatimukset tulevat rakentamislain mukaisesti, eikä rakennusjärjestyksellä ole mahdollista antaa määräyksiä esimerkiksi rakennuksessa käytettäviin energiamuotoihin tai energiajärjestelmien tehokkuuteen. Myöskään esim. kaukolämpöverkkoon liittymistä ei ole mahdollista määrätä rakennusjärjestyksellä. Rakentamislain 17 §:n mukaan rakennusjärjestyksen määräykset eivät saa olla kiinteistönomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuuttomia.

Inergia Oy:n lausunnon mukaan rakennusjärjestyksen luonnoksessa kohdassa 7.4 § esitetyt sähköverkkojen suojaetäisyydet ovat tarpeellisia. Inergia Oy esittää kuitenkin suojaetäisyyksiin ja mittaustapaan muutoksia.

Vastine:

Muutoksia etäisyyksiin tehty rakennusjärjestyksen ehdotukseen (kts. myös Fingrid Oyj:n lausunto ja vastine).

Lausunnossa Inergia Oy esittää täsmennystä luonnoksen kohtaan 7.4 §, että sähköverkon johtoalueella tapahtuva rakentaminen, varastointi, pengertäminen, läjitys, kaivaminen sekä muut verkon käyttöön, kunnossapitoon tai turvallisuuteen vaikuttavat toimenpiteet edellyttävät yhteydenpitoa verkonhaltijaan sekä tarvittaessa verkonhaltijan lausuntoa tai suostumusta ennen toimenpiteeseen ryhtymistä. Voimajohdon risteämiseen, kuten tien, valokuidun, vesijohdon tai muun rakenteen sijoittamiseen voimajohdon kanssa risteävästi, tulee pyytää risteämälausunto verkonhaltijalta.

Vastine:

Rakennusjärjestyksen luonnoksen samassa kohtaan on annettu etäisyysvaatimuksia rakennuskohteella ja, että vähimmäisetäisyyksestä poikkeaminen vaatii jakeluverkon haltijan suostumuksen. Pengertäminen, läjitys, kaivaminen, valokuidut ja vesijohdot eivät yleensä kuulu rakennusvalvontaviranomaisen toimivaltaan, joten niihin ei ole työryhmän näkemyksen mukaan tarpeen ja mahdollista antaa määräyksiä.

Vesihuollosta Inergia Oy toteaa lausunnossaan, että rakennusjärjestyksessä tulee korostaa liittymisvelvollisuutta vesihuoltoverkoston.

Vastine:

Rakennusjärjestyksen luonnoksen määritelmässä kohdassa 1.6 § asia on mainittu eikä työryhmän näkemykseen mukaan asiaa ole tarpeen lähteä toistamaan usein, jotta rakennusjärjestys pysyy selkeänä ja tarpeeksi lyhyenä. Liittymisvelvoite on myös rakennusvalvonnan henkilöstöllä tiedossa lupahakemuksia käsiteltäessä.

Maanalaisen infran selonottovelvoitteesta Inergia Oy lausuu, että rakennusjärjestyksessä olisi perusteltua säilyttää ja tarvittaessa täsmentää periaate, jonka mukaan rakennuspaikalla ja sen läheisyydessä sijaitsevat maanalaiset johdot, kaapelit ja muut verkstorakenteet selvitetään suunnittelun yhteydessä ennen rakentamiseen tai kaivutöihin ryhtymistä. Rakenteiden, laitteiden, katosten, ulokkeiden, pengerrysten ja muiden rakennelmien sijoittamisessa tulee varmistaa, ettei niistä aiheudu haittaa olemassa oleville johto-, kaapeli-, vesi-, viemäri- tai muille verkstorakenteille eikä niiden käyttö-, huolto- tai korjausmahdollisuuksille.

Vastine:

Lausunnon mukaista asiaa täsmennetty rakennusjärjestyksen ehdotukseen kohtaan 1.5 §.

8. Saamelaismuseum Siida

8.1 Tiivistelmä lausunnon sisällöstä ja vastineet

Saamelaismuseum siidan lausunnon mukaan rakennusjärjestyksen luonnoksen kohdassa 1.1 § on listattu joitain rakentamisessa sovellettavia määräyksiä. Listaan on hyvä lisätä kulttuuriympäristöä koskevia lakeja, kuten laki rakennusperinnön suojelemisesta, kirkkolaki, laki ortodoksisesta kirkosta ja muinaismuistolaki.

Vastine:

Ehdotukseen lisätty kulttuuriympäristöä koskevia lakeja lausunnon mukaisesti kohtaan 1.1 §.

Lausunnon mukaan luonnoksen kohdan 1.5 § mainintaa hankkeeseen ryhtyvän selvitettävien eri tahojen lausuntotarpeita voisi täsmentää muotoon ”Kun rakennuskohde tai toimenpide sijoittuu arvokkaaseen ympäristöön tai suojeltuun kohteeseen, tulee hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä selvittää yhdessä rakennusvalvontaviranomaisen kanssa eri tahojen lausuntotarpeet ja mahdolliset toimenpidettä rajoittavat tekijät.”

Vastine:

Rakennusvalvonta katsoo tapauskohtaisesti lausuntotarpeet lupahakemusten käsittelyn yhteydessä, kuten kaikissa muissakin lupahakemuksissa ennen lupapäätöstä, eikä asiaa ole työryhmän näkemyksen mukaan tarpeen korostaa rakennusjärjestyksessä. Lisäksi on huomioitava rakentamislain tavoitteet, jossa byrokratiaa on karsittu siirtämällä pienempiä hankkeita pois luvanvaraisuudesta. Arvokkaaseen ympäristöön tai suojeltuun kohteeseen tapahtuvat toimenpiteet tarvitsevat kuitenkin rakentamisluvan RakL 42 § ja rakennusjärjestyksen 7 §:n ehdotuksen mukaisesti. Rakennusvalvonta tekee rakentamisen neuvontaa RakL 103 §:n mukaisesti.

Siidan lausunnon mukaan luonnoksen kohtaan 6.3 § olisi hyvä lisätä maininta:
Aurinkosähköjärjestelmien asentamisella ei saa aiheuttaa suojelukohteiden arvojen merkittävää heikkenemistä. Kohtaan 6.12 § oleva lause saattaa muotoon "eivät saa heikentää merkittävästi kyläkuva, maisemaa tai kohteen ominaispiirteitä.". Kohtaan 7 § olisi hyvä lisätä Kuntaliiton mallirakennusjärjestyksen kohtaa 25 §.

Vastine:

Kohtiin 6.3 §, 6.12 § lisätty mainintoja ja korjauksia lausunnon mukaisesti. Kuntaliiton mallirakennusjärjestyksen kohtaan 25 § vastine LVV:n vastineessa koskien arvokkaita ympäristöjä. Lisätty ehdotukseen uusi kohta 7.5 §